

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Sekondarji 2022

IL-HDAX-IL SENA IR-RELIGJON L-ISKEMA TAL-MARKI

- *Il-paġni murija huma meħudin mill-ktieb 'Il-proġett ta' Alla f'hajti.'* (edizzjoni riveduta – Mejju 2003)
- *It-tweġibiet mogħtija hawn isfel huma gwida biex jgħinu lill-għalliema huma u jikkoreġu.*
- *Id-diskrezzjoni tal-għalliema għandha tkun ibbażata fuq il-ġudizzju professjonali tagħhom.*
- *Tweġibiet simili għandhom jiġu aċċettati, fejn hekk indikat.*

Mist	Tweġiba	Aċċetta	Marki	Total
	Taqsima A – Int X'Tiswa?			21
1.	G esù		1	
2.	M agħmudija		1	
3.	S altna		1	
4.	...tad-don tal-Ispirtu s-Santu."		2	
5.	...il-post fejn il-katekumenu jirċievi l-Magħmudija.		2	
6.	(a) L-ilma jeqred id-dnub u jnaddafna mid-dnub tan-nisel. (b) Il-libsa l-bajda hija sinjal li nilbsu lil Kristu Trasfigurat. (c) Ix-xemgħa hija sinjal li d-dawl ta' Kristu Rxoxxt qed jgħaddi lit-tarbija.		1 1 1	
7.	<i>Fid-diskrezzjoni tal-għalliema. Bħala gwida żomm dawn it-tweġibiet:</i> (a) Għira u mibgħeda; ġlied bejn il-familji; jintużaw biex jinxtraw l-armamenti; hasil ta' flus; terroriżmu; rikatt; xiri ta' droga u sustanzi oħra li jagħmlu ħsara lill-bniedem. (b) Għajnuna lill-foqra; riċerka fil-qasam tal-medicina u s-saħħa; donazzjoni għall-karità; xiri ta' affarijiet li bihom trid tgħix.		1 1	
8.	Katekumenu		1	
9.	Tnejn minn: (a) Ulied Alla, Aħwa ta' Kristu, Tempji tal-Ispirtu s-Santu, Werrieta' ta' Alla. (b) Paġni 9-16.		2 2	

10.	<p><i>Fid-diskrezzjoni tal-għalliema. Bħala gwida żomm dawn il-punti:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Jikkonferma dak li nkunu rċevejna fil-Magħmudija. Dak li nżera' bħal żerriegħa, issa jikber u għalhekk dawk il-kapaċitajiet li għandna jibdew jidhru, jiżviluppaw u jagħtu l-frott. Fil-Magħmudija, l-Ispirtu s-Santu jagħtina t-twelid tagħna bħala wlied Alla, u fil-Griżma tal-Isqof jagħtina l-enerġija u s-saħħa biex dak li rċevejna bħal f'żerriegħa jista' jikber, jiżviluppa u jwassal lejn maturità sħiħa. L-imgħammdin li jirċievu s-Sagrament tal-Griżma tal-Isqof jistagħnew b'qawwa speċjali, jintrabtu iktar bis-sħiħ mal-Knisja, jidhlu fi dmir aqwa. 		4	
	Taqsim B – Il-Ħajja X'Tiswa?			21
1.	Il-ħames		1	
2.	Il-piena kapitali		1	
3.	tal-Griżma tal-Morda		1	
4.	tingħata lill-pazjent mingħajr kunsens.		2	
5.	<p><i>Fid-diskrezzjoni tal-għalliema. Bħala gwida żomm dawn it-tweġibiet:</i></p> <p>...tkun qed tmur kontra l-ħames kmandament.</p> <p>...tkun qed tieħu dak li huwa ta' Alla.</p> <p>...tkun qed tissieheb mal-ħidma tax-xitan.</p>		2	
6.	<p><i>Fid-diskrezzjoni tal-għalliema. Bħala gwida żomm dawn it-tweġibiet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Fejjaq l-għaxar imġiddmin. Fejjaq l-aġhma ta' Ġeriko. Fejjaq f'Jum is-Sibt. Iddefenda l-ħajja tal-mara adultera. 		3 x marka	
7.	Griżma tal-Morda.		1	
8.	Għax hija maħluqa minn Alla.		2	
9.	Għax il-frott li hemm fil-ġuf huwa ħolqien ta' Alla u dan għandu jiġi mħares biex jitwieled u jgħix. Dak kollu li hu ġej minn Alla għandna nirrispettawh. Il-bniedem hu fid-dover li jiddefendi l-ħajja.		2	
10.	Huma dawk il-mezzi li jew ma joffrux tama suffiċjenti ta' fejqan, jew iġibu		2	

	tbatija kbira hafna lill-pazjent jew jehtiegu spejjeż enormi.			
11a.	<i>Fid-diskrezzjoni tal-ghalliema. Bħala gwida żomm dawn it-tweġibiet:</i> Teħid tad-droga; xorb eċċessiv ta' alkoħol; tipjip; sewqan perikoluż; ikel żejjed li fih iz-zokkor u x-xaħmijiet; attivitajiet perikolużi.		1+1	
11b.	Il-ħajja hija rigal mingħand Alla u aħna fid-dover li nieħdu ħsiebha.		2	
	Taqsim C – Fit-Triq tal-Imħabba			19
1.	agape		1	
2.	filija		1	
3.	tħobbu lil		1	
4.	<i>Fid-diskrezzjoni tal-ghalliema. Bħala gwida żomm dawn it-tweġibiet:</i> ...l-infedeltà. ...l-influenza negattiva tas-soċjetà.		2	
5.	<i>Fid-diskrezzjoni tal-ghalliema. Bħala gwida żomm dawn it-tweġibiet:</i> ...meta baġhat lil Ibnu biex isalvana mid-dnub. ...billi għamilna wliedu.		2	
6.	<i>Fid-diskrezzjoni tal-ghalliema. Bħala gwida żomm dawn it-tweġibiet:</i> ...it-tnissil tal-ulied. ...jagħtu ħajjithom lil xulxin. ...iħobbu lil xulxin b'imħabba agape.		2	
7.	Iż-żwieġ Nisrani bejn mara u raġel hu għal dejjem (indissolubbli).		2	
8.	Il-fedeltà, l-ewwel u qabel kollox trid tkun fil-moħħ u fil-qalb.		2	
9.	Fi żwieġ ċivili, il-koppja qed jagħmlu kuntratt ta' rabta quddiem l-istat. Fi żwieġ sagrament, il-koppja qed iwieġħdu lil xulxin għaqda dejjiema quddiem Alla u li se jħobbu lil xulxin sa mal-mewt tifrithom.		2	
10.	Il-miżżewġin jifhmu li huwa d-dmir tagħhom li jwieġbu b'mod umli u ġeneruż għas-sejħa ta' Alla Ħallieq li jnisslu u jrabbu lil uliedhom bħala koperaturi tal-imħabba tiegħu.		2	
11.	<i>Fid-diskrezzjoni tal-ghalliema. Bħala gwida żomm dawn it-tweġibiet:</i> <ul style="list-style-type: none"> Imur il-missjoni. Isir saċerdot/soru u j/tagħti ħajtu/ħajjitha għall-komunità. 		2	

	Taqsim D			9
1.	Papa Franġisku		1	
2a.	L-għarajjes		1	
2b.	Lil Kristu		1	
3.	It-tnejn isiru ġisem wieħed.		2	
4.	L-għarajjes jagħtu ħajjithom għal xulxin.		2	
5.	Għaqda dejjiema u sħiħa.		2	
	Taqsim E			12
1a.	Omm Alla, Marija Assunta, Immakulata Kuncizzjoni, Marija Verġni.		2	
1b.	<p>Il-verġinità ta' Marija – fil-Kredu nistqarru li Ġesù hu l-Iben ta' Alla li ġie mnissel mill-Ispirtu s-Santu u twieled minn Marija VERĠNI. Dan ifisser li:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ġesù hu tassew l-Iben waħdieni tal-Missier. Ma kellux b'missieru bniedem li tnissel minnu. • Wara t-twelid ta' Ġesù, Marija baqgħet verġni għax ma nisslitx lil binha fl-att taż-żwieġ. • Marija baqgħet verġni anki wara li twieled Ġesù għax tat lilha nnifisha kompletament lil Alla. <p>Marija hija Omm Alla – Sa mis-sena 431, fil-Konċilju ta' Efesu, il-Knisja ħasset li lil Marija għandu jingħatalha t-titlu bħala Omm Alla. Dan għaliex</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lil binha Ġesù nisslitu hi, dan l-iben kien Alla. • Ġesù huwa tassew bniedem imwieled minn mara, u din kienet Marija. • Ġesù bniedem u Ġesù Alla mhumie x tnejn, imma l-istess persuna fil-misteru tat-Trinità. Flok Alla biss, l-Iben sar bniedem, u Marija hija ommu. 		2 x 2 marki	

	<p>Marija ġiet imnissla bla ̡tija (Immakulata Kuncizzjoni) – Marija tnisslet fil-ġuf ta’ ommha Sant’Anna mingħajr id-dnub oriġinali. Marija ma setax ikollha d-dnub, għaliex l-iben li kellha twelled ma setax ikollu d-dnub, għax Alla hu bla dnub, u lanqas seta’ jiret id-dnub minn omm li ma kellhiex dan id-dnub. Din id-domma tal-fidi ingħatat lil Marija minn Papa Piju 9 fit-8 ta’ Diċembru 1854.</p> <p>Marija mtellgħa s-sema (L-Assunta) – Meta Marija mietet, ġisimha ma rax taħsir bħalma jiġri lilna. Alla ried li dik li ġabet lil Ibnu fid-dinja, kellha hi wkoll titla’ s-sema bir-ruħ u bil-ġisem. Din id-domma tagħmel lil Marija tixbah iktar lil binha Ġesù, li rebah il-mewt.</p> <p><i>Ara paġni 31-32</i></p>			
2.	<p><i>Fid-diskrezzjoni tal-għalliema. Bħala gwida żomm dawn it-tweġibiet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Dover li jrabbuhom skont il-liġi ta’ Alla u tal-Knisja. • Jaraw x’inhuma l-bżonnijiet tal-ulied. • Iħobbuhom bi mħabba agape. • L-ulied jiġu qabel il-karriera. 		6	
3a.	<p><i>Fid-diskrezzjoni tal-għalliema. Bħala gwida żomm dawn it-tweġibiet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nużawhom biex ngħixu ̡ajja diċenti. • Ma nħalluhomx jitfġhuna fit-triq tat-telfien. • Ngħixu fis-semplicità u flusna nużawhom biex nagħmlu l-ġid. 		2	
3b.	<p><i>Fid-diskrezzjoni tal-għalliema. Bħala gwida żomm dawn it-tweġibiet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Suċċess li jibqa’ għal dejjem. • Suċċess li mhux marbut mal-ġid materjali. • Suċċess li nsaffu lir-ruħ tagħna biex meta jasal il-mument immorru ngawdu lil Alla. • Suċċess li nimxu fuq il-passi ta’ Kristu. 		4	

	Taqsim F			18
1a.	<p><i>Xi punti li jistgħu jissemmew:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Il-ħajja ġejja minn Alla. Hu l-Ħallieq ta' kollox u ta' kulħadd. • Hija rigal mogħti lilna minn Alla u aħna fid-dmir li nibzġu għaliha u ngibuha 'l quddiem. • Il-bnedmin huma msejħa biex jaħdmu id f'id ma' Alla fil-ħolqien ta' ħajjiet ġodda li jridu jiġu rispettati. • Bi kliemu u b'għemilu, Ġesù juri kif għandna nirrispettaw id-dinjita' tal-bniedem – ħafer, fejjaq, aċċetta. 		5	
1b.	<p><i>Fid-diskrezzjoni tal-għalliema. Bħala gwida żomm dawn it-tweġibiet:</i></p> <p>Favur: Min jaħdem għall-indafa; dawk li jirsistu għall-ħarsien tal-ambjent mit-tniġġiż tal-arja u jippreservaw s-siġar, l-għasafar u l-ħut; dawk li jaħdmu biex iġibu l-progress fix-xjenza medika; min jaħdem favur l-anzjani u l-persuni b'diżabilita'; min jaħdem favur l-organizzazzjoni tas-saħħa u tas-servizzi soċjali; min jaħdem għall-kura tat-tfal orfni u l-adozzjoni tagħhom; min jiġġieled kontra t-tehid u t-tixrid tad-droga; dawk li huma kontra l-alkoħol u l-logħob tal-flus; dawk li jiddefendu t-tfal imsawta jew imwarrba.</p> <p>Kontra: Dawk li huma favur il-gwerer, kull xorta ta' qtil, ġlied u kull għamla ta' vjolenza; terroriżmu, tortura, moħqrija; dawk li jwettqu tniġġiż tal-arja u l-ambjent; min hu favur it-tehid ta' droga, xorb żejjed, logħob tal-flus; min jaqbel mal-abortion u l-ewtanasje.</p>		4 x 2 marki	
1c.	<p><i>Fid-diskrezzjoni tal-għalliema. Bħala gwida żomm dawn it-tweġibiet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Il-ħajja hija rigal mogħti minn Alla. • In-Nisrani fid-dover li jibza' għal ħajtu u jgawdiha mingħajr ma jagħmel ħsara lilu nnifsu jew lil ħaddieħor. 		5	

	<ul style="list-style-type: none"> Anki f'mument ta' tbatija, in-Nisrani huwa mitlub li jilbes il-lbsa ta' Kristu fuq is-salib, ta' Kristu batut, li iżda jirbaħ fuq il-mewt 			
2a.	Dak kollu li hu maħluq minn Alla u mhux mittiefes mill-bniedem, dak kollu li hu naturali: il-pjanti, il-ħut, l-għasafar, l-annimali, il-baħar, il-foresti, il-widien, l-ilma tax-xita, l-arja, ir-raġġi tax-xemx, l-atmosfera, eċċ.		4	
2b.	<p><i>Fid-diskrezzjoni tal-għalliema. Bħala gwida żomm dawn it-tweġibiet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Il-qerda ta' ħafna riżorsi naturali fosthom il-widien u l-kampanja minħabba abbużi fl-industrija tal-kostruzzjoni. Il-qerda ta' ħafna speċi ta' għasafar minħabba kaċċa bla kontroll. Il-qerda ta' ħafna speċi tal-ħut minħabba qbid bla kontroll mis-sajjieda. Il-qerda ta' diversi speċi differenti li nsibu f'qiegħ il-baħar minħabba tniġġis nukleari. Minħabba t-tniġġis, ix-xita qiegħda tniżżel magħha sustanzi aċidużi li flok tagħti l-ħajja tkun qed teqred l-ambjent naturali. L-iskart mormi bl-addoċċ li sar problema. Dan qiegħed dejjem jiżdied fil-kwantità u minħabba f'hekk qed iniġġeż l-ilma tax-xorb minħabba li jiffiltra l-art u jħammeg ix-xmajjar. Foresti kbar li huma meħtieġa għall-bilanċ tal-ossigenu u carbon dioxide fl-atmosfera, qegħdin jinqerdu kuljum. It-tiċrita fl-ozone layer qiegħda dejjem tiżdied u din tista' taffetwa kemm l-ambjent kif ukoll is-saħħa tal-bniedem. Il-qerda tal-art agrikola bil-konsegwenza li ġġib theddida ta' nuqqas ta' ikel fid-dinja. Dan qed iseħħ 		4 x 2 marki	

2c.	<p>għall-infrastruttura biex jinbnew toroq, fabbriki u djar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • It-tniġġis tal-arja li qed tiġi kkawżat mid-dhaħen tal-karozzi u ċ-ċmieni tal-industrija. <p><i>Fid-diskrezzjoni tal-għalliema. Bħala gwida żomm dawn it-tweġibiet:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Iżomm bilanċ. • Jikkontrolla l-iżvilupp. • Atteggjament ta' rispettt. • Jibża' għalih u jgibu 'l quddiem. 		6	
-----	---	--	---	--